

Posudek na diplomovou práci Markéty Raffaiové

Vliv změny poměrů na trvání závazku

Posuzovaná diplomová práce řeší jeden ze základních střetů soukromého práva, kterým je na jedné straně autonomie vůle projevující se ve svobodném převzetí závazku smluvní strany a případné právní důsledky, které mohou vyvolat (mimořádné a nepředvídatelné) okolnosti nastalé po uzavření smlouvy.

Téma není zajisté nové, ke změně poměrů může docházet a také docházelo v každé společnosti, bez zřetele na politický režim.

V teorii jsou k této problematice zastávány nejednotné názory, a to kupodivu i v rámci jedné země (srov. např. francouzský veřejnoprávní a soukromoprávní pohled na právní důsledky změny poměrů).

Dvacáté století přineslo ke zkoumání zvolené problematiky další výrazné obohacení (srov. např. dopady hyperinflace v některých zemích po první světové válce; z novější doby vliv změny hospodářských poměrů v některých jihoamerických státech; i tam totiž platí více či méně transformované evropské kontinentální právo.

Autorka ve své práci přihlédla zejména k starší práci A. Kandy (Vliv změny poměrů na trvání závazku-1966), která ji inspirovala k dalšímu výzkumu. V souvislosti s aktuálně připomínanou událostí, kterou je 200 let výročí přijetí rakouského občanského zákoníku (ABGB), působí velmi sympaticky její připomenutí, (byť čerpané z Kandy) že již profesor pražské právnické fakulty Jan Krčmář usiloval při revizi všeobecného občanského zákoníku v období první republiky aby byla do zákona nově vtělena úprava, která by právě na řešení změny hospodářských poměrů pamatovala. Jeho úsilí však vyznělo naprázdno.

Diplomantka následně popisuje další vývoj právní úpravy, která se podle jejího názoru více či méně úspěšně snaží s touto problematikou vypořádat.

Upozorňuje na jistá specifika socialistického právního řádu, který se stavěl k promítnutí praktických důsledků změny hospodářských poměrů na trvání závazků spíše odmítavě.

Při svém výhledu do budoucna vychází zejména z důvodové zprávy k návrhu nového občanského zákoníku; vyjadřuje se též k některým zahraničním právním úpravám (UNIDROIT), dále pak zejména k návrhu evropského kodexu smluvního práva (Gandolfi),

jakož i k zásadám evropského smluvního práva (Lando), který však podřazuje pod rubriku „Komunitární právo“; toto podřazení však vyvolává pochybnosti. U výkladu Vídeňské úmluvy o smluvním právu postrádám výrazné upozornění, že v tomto případě jde o úpravu veřejnoprávní.

Soukromoprávní část by měla být uzavřena výkladem o Společném referenčním rámci; to však autorka opomenula.

Citační aparát je vyhovující; i když pro lepší čtenářský komfort lze doporučit uvádění citací v poznámkách na příslušných stránkách pod čarou. Římské číslování stran působí rušivě.

Shrnuji, že autorka prokázala způsobilost zpracovat dílčí soukromoprávní otázku vcelku solidním způsobem, osvojila si řadu poznatků, i když v konečném výsledku zásadní novinky nepřináší. Práci proto doporučuji k obhajobě; k rozpravě doporučuji vliv změny poměrů na existenci vyživovací povinnosti rodičů k dětem.

Předběžná klasifikace : velmi dobře

V Praze dne 21.11.2011

Prof.JUDr. Jan Dvořák, CSc.